

Stockholm 2022-12-09

Svea hovrätt

Endast via e-post:
svea.hovratt@dom.se

SVEA HOVRÄTT
Rotel 0801

INKOM: 2022-12-09
MÅLNR: B 9704-22
AKTBIL: 169

MÅL B 9704-22

YTTRANDE OCH BEVISUPPGIFT

Hamid Noury ./ Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet m.fl.

I egenskap av ombud och offentlig försvarare för Hamid Noury (fortsättningsvis ”Noury”) får vi härmed inkomma med följande yttrande och bevisuppgift i målet.

Inledande kommentar

I denna inlägga sammanfattas den bevisning som Noury gör gällande i målet och vad som ska styrkas med densamma. Först ska dock något sägas om den processlägesanalys som tingsrätten har redovisat i sina domskäl (se s. 46 ff.).

Något om tingsrättens processlägesanalys

Tingsrätten har gjort en processlägesanalys. Analysen innehåller sammanlagt 9 frågor. Frågorna 1 till 6 rör åtalpunkt 1, folkrättsbrott, grovt brott. Frågorna 7 till 8 rör åtalpunkt 2, mord. Fråga 9, slutligen, är en allmänt ställd fråga som går ut på att ta ställning till om det som Noury har anfört medför att gärningspåståendena inte ska anses vara ställda bortom rimligt

STOCKHOLM	NORD	ÖST	VÄST
Tel: 08 545 275 70 Fax: 08 545 275 75	Tel: 018 600 210	Tel: 013 13 13 10	Tel: 031 49 11 15
info@advbyra.se Kontor: Stockholm Södertälje	uppsala@advbyra.se Kontor: Uppsala Västerås Gävle Söderhamn	linkoping@advbyra.se Kontor: Linköping	vast@advbyra.se Kontor: Göteborg Borås Uddevalla Vänersborg

tvivel. Den frågan har bäring på båda åtalspunkterna. De uppställda frågorna speglar väl de övergripande frågeställningar som behöver besvaras för målets rätta belysning.

Tingsrättens ställningstaganden i de olika frågorna är dock bristfälliga på många – för målet helt centrala – punkter. Avsikten är att under den kommande sakframställningen gå igenom frågorna från processlägesanalysen och peka ut de brister som finns i tingsrättens hantering av dem. Den följande framställningen inskränks därför till att redovisa Nourys bevisning.

Åtalspunkten 1 – Folkkrättsbrott, grovt brott

1. Frågeställning 1 – Mujahedins roll i den väpnade konflikten mellan Iran och Irak

1.1 Den första frågan gäller om Mujahedin blev en del av den internationella väpnade konflikten mellan Iran och Irak i den avslutande fasen av konflikten genom att en väpnad gren av Mujahedin attackerade Iran vid flera tillfällen, bl.a. den 26 juli 1988? Om svaret är jakande ska fråga 4 prövas, annars ska fråga 2 prövas.

1.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Mujahedin var aldrig en del av den internationella väpnade konflikten mellan Iran och Irak i den avslutande fasen av konflikten.

1.3 I utdraget från Security Council, resolution 598, bilaga 1 (tingsrättens aktbil. 500), framgår att FN föreslog eldupphör mellan Iran och Irak redan den 17 juli 1988. Resolutionen antogs av parterna den 20 juli 1988. Dokumentet åberopas till styrkande av att den internationella väpnade konflikten mellan Iran och Irak ska betraktas som avslutad vid nämnda tidpunkt.

1.4 I utdraget ur Operativ analys, bilaga 2 (huvudprotokollet tingsrättens aktbil. 391, s. 159), framgår att det finns meningsskiljaktigheter i frågan om operationen Eternal Light var en del av Iran-Irakkriget. Utdraget åberopas till stöd för att offensiven Eternal Light inte var en del av Iran-Irakkriget eftersom resolution 598 redan hade accepterats av parterna, samt att det möjligen kan ha varit så att irakiskt flyg visserligen flög med och observerade under offensiven men inte deltog i strid.

- 1.5 Utdrag ur Mynewsdesk, bilaga 3 (se även huvudprotokollet tingsrättens aktbil. 391, s. 150), till styrkande av att Mujahedins egen officiella hållning är att de varken har fått finansiellt understöd från Irak eller att Irak har intervenerat i deras angelägenheter under perioden 1986 till 2003 och att Irak respekterade deras självständighet.
- 1.6 Rättsutlåtande av prof. Eric Davids, bilaga 4 (tingsrättens aktbil. 475), daterat den 27 maj 2021. Utlåtandet återopas till styrkande av att Mujahedin inte var en del av den internationella väpnade konflikten mellan Iran och Irak.
- 1.7 Rättsutlåtande av Dr. Noelle Higgins, bilaga 5 (tingsrättens aktbil. 805, särskilt p. 38-39), till styrkande av att det inte förelåg någon internationell väpnad konflikt mellan Iran och Mujahedin under den relevanta perioden eftersom det inte är ställt bortom rimligt tvivel att Mujahedin-grupperingen stod under irakisk kontroll.
- 1.8 Av ett utdrag från Wikipedia, bilaga 6 (tingsrätten aktbil. 501), framgår att Mujahedin har varit en terroriststämplad organisation av såväl EU, USA, Storbritannien, Kanada och Japan. Handlingen återopas till styrkande av att Mujahedin under lång tid har varit klassificerad som en terroristorganisation och var så även under den tid som det pågick en internationell väpnad konflikt mellan Iran och Irak.
2. Frågeställning 2 – var Mujahedin del i en icke-internationell väpnad konflikt mellan Iran och Mujahedin?
- 2.1 Den andra frågan är om det vid sidan av den internationella väpnade konflikten mellan Iran och Irak förelåg en icke-internationellt väpnad konflikt mellan Iran och Mujahedin under tidsperioden den 30 juli – 16 augusti 1988? Om svaret är jakande ska rättsinvändningen i fråga 3 prövas. Om svaret är nekande kan Noury inte dömas för folkrättsbrott. Därefter ska fråga 4 prövas.
- 2.2 I och med att tingsrätten besvarade den första frågan jakande har denna fråga inte varit uppe för prövning. Givet att det svaret är felaktigt har hovrätten att ta ställning till den andra frågeställningen.

2.3 Det finns skäl för hovrätten att besvara denna fråga nekande och därmed finna att det saknas förutsättningar för att döma Noury för folkrättsbrott, grovt brott.

3. Frågeställning 3 – finns förutsättningar för ett individuellt straffrättsligt ansvar enligt IHR (sedvanerätt i icke-internationellt väpnade konflikter år 1988)?

3.1 Den tredje frågan är om det förelåg ett individuellt straffrättsligt ansvar enligt den internationella humanitära sedvanerätten i en icke-internationell väpnad konflikt 1988? Om svaret är nekande kan Noury inte dömas för folkrättsbrott.

3.2 I och med att tingsrätten besvarade den första frågan jakande kom domstolen aldrig in på denna frågeställning. Givet att det svaret är felaktigt, i kombination med att fråga 2 besvaras jakande, har hovrätten att ta ställning även till den tredje frågeställningen.

3.3 Det finns skäl för hovrätten att besvara denna fråga på så sätt att det inte ska anses ha förelegat individuellt straffrättsligt ansvar i en icke-internationell väpnad konflikt år 1988.

3.4 Rättsutlåtande från prof. em. Ove Bring, bilaga 7 (tingsrättens aktbil. 490), daterat den 7 juli 2021. Utlåtandet åberopas till styrkande av att bestämmelsen i 22 kap. 6 § brottsbalken år 1988 endast var tillämplig vid internationella väpnade konflikter.

4. Frågeställning 4 – har Ayatollah Khomeini, främst med anledning av attacken Eternal Light utfärdat en Fatwa om avrättningar?

4.1 Den fjärde frågan gäller om Irans högste ledare Ayatolla Khomeini, främst med anledning av attacken Eternal Light den 26 juli 1988, kort därefter utfärdade en fatwa om att fångar som var anhängare eller sympatisörer till Mujahedin och som var trofasta i sin övertygelse skulle avrättas, och påbörjades strax därefter avrättningar av Mujahedin-fångar i iranska fängelser? Om svaret är nekande ska åtalpunkt 1 ogillas, annars ska fråga 5 prövas.

4.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Ayatollah Khomeini utfärdade aldrig någon fatwa eller motsvarande med sådan innebörd eller av sådan anledning.

5. Frågeställning 5 – avrättades ett mycket stort antal Mujahedin-fångar i fängelset Gohardasht under perioden?

5.1 Den femte frågan gäller om ett mycket stort antal Mujahedin-fångar avrättades i fängelset Gohardasht under perioden den 30 juli – 16 augusti 1988 efter en prövning av en kommitté och efter ett förfarande som inte uppfyllde grundläggande krav för en rättvis rättegång, och kom i samband därmed ett mycket stort antal Mujahedin-fångar att tillfogas svår dödsångest samt förelåg samband (nexus) med den väpnade konflikten?

5.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Ett mycket stort antal Mujahedin-fångar har inte avrättats i Gohardasht under perioden. Det har inte heller förelegat något åsidosättande av en rättvis rättegång eller något samband (nexus) med den väpnade konflikten.

5.3 Rättsutlåtande av Dr. Noelle Higgins, bilaga 8 (aktbil. 806, särskilt p. 56-58), till styrkande av att det inte föreligger tillräckligt samband mellan den väpnade konflikten och de påstådda avrättningarna i iranska fängelser under den åtalade perioden samt till vederläggande av påståendet att operationen Eternal Light utgör motivet till de påstådda avrättningarna i iranska fängelser under den åtalade perioden.

Viss skriftlig bevisning avseende vittnen åberopade av åklagaren

5.4 Vittnet Amir Houshang Atiabi

5.4.1 Vittnet Amir Houshang Atiabi ("Atiabi") har hörts i målet den 24 januari 2022 och den 11 februari 2022. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Atiabi har bl.a. hörts den 13 juni 2009 i "Iran Human Rights Documentation Center" (Tilläggsprotokoll 1 s 89-108), bilaga 9. Utsagan godkändes av Atiabi den 17 november 2009. Ingenstans i de 77 punkterna nämns Hamid Abassi. Naserian nämns frekvent i berättelsen liksom Lashkari, Nayeri, Eshraghi och Pour-Mohammadi. I samband med intervjun 2009 upprättade Atiabi en egen skiss över Gohardasht (protokollbilaga G3 s 67), bilaga 10.

- a) Atiabi har i skissen ritat ut vart han menar att kommittén var belägen. Kommittén var enligt skissen belägen på andra våningen i en Fari nära/närmast Hosseniyeh. Detta har i skissen markerats med ett "B". Eftersom det under tingsrättsförhört uppstod oklarheter om det var fängelseledningen eller kommittén/domstolen som var belägen där vill försvaret särskilt peka på att det på skissen med text förtydligas att den var på "secondary ward (vilket är Fari) on the first floor (vilket är mittenvåningen) where the three-member committee was situated in late July" (vilket avser kommittén). Det ska framhållas att de tre sista dagarna i juli motsvarar den 7-9 Mordad.
- b) Detta förtydligas i Atiabis intervju 2009 bl.a. i punkten 39 där Atiabi skriver att de lyssnade på en konversation mellan medlemmar i vad de senare fick veta var "döds-kommittén" och att "dödskommittén" initialt träffades i en Fari ovanför bottenvåningen. Vidare beskriver Atiabi hur han hörde kommittén diskutera hur man skulle implementera fatwan.
- c) I punkten 40 beskriver Atiabi hur han hörde en domstolsförhandling ("trial session") med en Mujahedinfånge och att han t.o.m. hörde vilka frågor som ställdes av kommittén och vilka svar som gavs av den intagne.
- d) I punkten 41 beskriver Atiabi vidare hur han hörde hur "dödskommittén" diskuterade logistiken kring hängningarna.
- e) Vidare beskriver Atiabi i sin historia från 2009 i punkten 37 hur han på kvällen den 8 Mordad och flera efterföljande nätter ("on several consecutive nights") såg hur intagna från våningarna ovanför deras avdelning 20 togs ned för trapporna och transporterades i minibussar till Hosseniyeh utan att någon av dem någonsin återvände.
- f) Vidare beskriver Atiabi 2009 i punkten 36 hur han på kvällen den 9 Mordad 1367 såg gardister komma ut från Hosseniyeh med kläder och ögonbindlar och hur gardister sedan satte eld på dessa saker. Detta är vidare utritat på den skiss från 2009 som Atiabi ritade på i samband med sitt polisförhör den 1 juni 2020 och som åklagarna visade under tingsrättsförhört (protokollbilaga G3 s 124), [bilaga 11](#). Nästan på samma ställe har Atiabi även markerat vart han ska ha sett vart kroppar lastats på i lastbilar, vilket Atiabi i tingsrätten menar har skett bl.a. den 9 och 10 Mordad.

- g) Därutöver beskriver Atiabi i punkten 38 att han vid midnatt den 9 Mordad hörde konstiga ljud från Hosseiniyeh och att han samma natt skulle ha markerat i sin kalender antalet ljud som han hörde, vilket första natten ska ha varit 55 ljud. I det sammanhanget kan det noteras att det inte förefaller finnas några sådana markeringar i den kalender som Atiabi visade upp under tingsrättsförhören.
- h) I punkten 45 beskriver Atiabi 2009 att de senare förstod att de konstiga ljuden de hade hört från den 9 Mordad var döda kroppar som hade kastats in i tomma lastbilar.
- i) När det gäller uppgifterna om kommitténs placering i punkten a) – d) ovan ska detta jämföras med uppgifter som andra har lämnat om kommitténs placering under samma tid. Av utdrag från Iraj Mesdaghis bok Eldfåglarnas dans (tilläggsprotokoll 3 s 245), bilaga 12, framgår vart Iraj Mesdaghi tidigare ritat ut vart kommittén låg, vilket inte är på samma ställe som Atiabi.
- j) Det ska noteras att den byggnad som Iraj Mesdaghi menade att kommittén fanns helt har tagits bort i Mujahedins modell över Gohardasht, bilaga 13.
- k) Iraj Mesdaghi har i en annan skiss som han hade med sig till polisförhör ritat ut kommittén på ett annat ställe, vilket åklagarna redovisade i sin sakframställan (protokollbilaga F3 s 33), bilaga 14. Detta kan i sin tur jämföras med vart vittnet Muhammad Esad-Djou i den skiss han gjorde i sitt polisförhör (och som visades i tingsrätten i samband med tingsrättsförhören) har ritat ut kommittén (protokollbilaga G2 s 898), bilaga 15.
- l) När det gäller iakttagelser som Atiabi påstår sig ha gjort i punkterna e) – h) ovan ska det noteras att det på de satellitbilder som finns i målet förefaller finnas en byggnad framför den huskropp som Atiabi menar att han befann sig i vid tidpunkten för iakttagelserna. Detta framgår av satellitbild som finns under Atiabis skiss (bilaga 11).
- m) Detta framgår vidare av fler satellitbilder från andra förundersökningsprotokoll (bl.a. huvudprotokollet s 188 samt protokollbilaga M1 s 204), bilagor 16-17. Att det fanns någon form av byggnad framför huskroppen framgår även av Mujahedins egengjorda film över Gohardasht som ingetts i målet, bilaga 18.

- n) När det gäller Atiabis iakttagelser i punkterna e) – h) ovan som enligt redovisningen från 2009 bl.a. ska ha gjorts alldeles i anslutning till Hosseniyeh den 8 och 9 Mordad ska följande noteringar göras. Iraj Mesdaghi har i sitt kapitel the Massacre skrivit att avrättningarna inledningsvis den 8-9 Mordad skedde i en ”Sea Container”, vilket enligt en skiss i hans bok ligger på den östra sidan av köket och inte i närheten av Hosseniyeh (Huvudprotokollet s 64), bilaga 19. Andra personer har sagt att avrättningarna den 8-9 Mordad skedde i den s.k. Soleh som är belägen där Iraj Mesdaghi i sin bok har ritat ut denna ”Sea Container”. Atiabis och Iraj Mesdaghis är således motstridiga.
- o) När det gäller Atiabis påstådda iakttagelser av lastbilar så berättade han i tingsrätten att han hade sett lastbilar under 12 olika dagar, bl.a. ska han ha sett en lastbil den 9 Mordad och två lastbilar den 10 Mordad. I punkten 47 i redogörelsen 2009 anger Atiabi för vilka dagar han i sin kalender markerat att han såg lastbilar, där dock endast 9 dagar finns redovisade (12, 15, 17, 19 samt 21-25 Mordad). Atiabis egna uppgifter är således högst motsägelsefulla. Vidare bör tingsrätten fråga sig hur lastbilen/lastbilarna kunde lastas med lik den 9 Mordad utanför Hosseniyeh om avrättningarna den 9 Mordad hade skett i en ”Sea Container” som Iraj Mesdaghi påstår i sin bok i anslutning till ”Soleh” på andra sidan fängelset. Atiabis uppgifter är såldes även motsägelsefulla till uppgifterna att avrättningarna den 8-9 Mordad ska ha skett i ”Soleh”.
- p) Atiabis påståenden om lastbilsiakttagelser ska även jämföras med bifogat utdrag från Iraj Mesdaghis bok Restless Raspberries (tilläggsprotokoll 2 s 137), bilaga 20. I boken skriver Iraj Mesdaghi att kommittén var verksam på Gohardasht under totalt 8 dagar (8, 9, 12, 15, 18, 21, 22 och 25 Mordad) och att om någon säger något annat datum så är detta enligt honom fel. Enligt Iraj Mesdaghi ska det alltså inte ens ha förekommit avrättningar den 10, 17, 19, 23 eller 24 Mordad, vilket är dagar då Atiabi påstår att han sett lastbilar lastas med lik i närheten av fängelsets Hosseniyeh. Även dessa uppgifter är motstridiga, varvid kan noteras att Atiabis påståenden om när han iakttagit lastbilar som lastas med lik går emot åklagarnas egna påståenden i målet.

6. Frågeställning 6 – var Hamid Nuory i sådan position att han tillsammans med andra uppsåtligen berövat livet av ett mycket stort antal fångar?

6.1 Den sjätte frågan är om Noury, under alias Hamid Abbasi och i egenskap av assistent till biträdande åklagaren eller i annan liknande position, var delaktig i händelserna i fängelset Gohardasht under fråga 5 genom att han tillsammans och i samförstånd eller samråd med andra gärningsmän uppsåtligen berövade livet av ett mycket stort antal fångar som var anhängare eller sympatisörer till Mujahedin, på sätt åklagaren har påstått? Om svaret är nekande ska åtalspunkten 1 ogillas, annars ska fråga 9 prövas.

6.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Även för det fall hovrätten skulle komma fram till att fångar i Gohardasht har avrättats efter en prövning av en kommitté och efter ett förfarande som inte uppfyllde grundläggande krav för en rättvis rättegång så har inte Noury intagit en *sådan position* som avses med att vara delaktig såsom gärningsman i berövandet av livet av ett stort antal fångar.

Hamid Nourys delaktighet i den första vågens avrättningar

6.3 Kopia av födelsebevis tillsammans med översättning bilaga 21 (tingsrättens aktbil. 491), avseende Nourys dotter Atiyeh Noori. Födelsebeviset åberopas som direkt bevisning för att hans dotter föddes den 29 juli 1988 och som indirekt bevisning för att Noury har varit ledig i samband och i anslutning till hennes nedkomst; allt till vederläggande av att Noury har varit delaktig i den första vågens avrättningar.

6.4 Översiktlig sammanställning över listor

6.4.1 Det har förekommit ett stort antal listor i målet med namn över påstått avrättade personer. Listorna är i flera avseenden direkt motsägelsefulla. Det bifogas därför en sammanställning av Iraj Mesdaghis uppgifter (tilläggsprotokoll 2 s 137), Mahmoud Rojaies lista (tilläggsprotokoll 6 s 163–179) samt Mujahedins lista (aktbilaga 476), bilaga 22. Iraj Mesdaghis uppfattning som redovisats ovan var att kommittén var verksam på Gohardasht under totalt 8 dagar (den 8, 9, 12, 15, 18, 21, 22 och 25 Mordad). Det har även varit åklagarnas utgångspunkt, med reservationen att avrättningar även kan ha skett den 10 Mordad. I Mahmoud Rojaies lista finns det 14 olika datum i Mordad månad då personer påstås ha avrättats på Gohardsaht. Enligt Mujahedins lista som gavs in så sent som i augusti 2021 finns det 22 olika datum i

Mordad då personer påstås ha avrättats på Gohardasht. Uppgifterna i de olika listorna är således häpnadsväckande motsägelsefulla.

6.5 FN:s rapport den 26 januari 1989

6.5.1 FN:s kommission för mänskliga rättigheter upprättade genom dess representant Reynaldo Galindo Pohl en rapport den 26 januari 1989, bilaga 23.

6.5.2 Till rapporten bifogades en lista med namn på personer som påstods ha avrättats i Iran under perioden juli till december 1988. Listan innehåller uppgifter om förnamn, efternamn, datum för påstådd avrättning och plats för påstådd avrättning. Det ska noteras att majoriteten av de namn som finns på åklagarens listor över avrättade personer från 2021 (bilaga A och bilaga C till stämningsansökan) inte finns med på listan från 1989. Såvitt kan utläsas återfinns 25 av namnen på åklagarnas listor även på FN:s lista från 1989. Ingen av dessa påstods dock 1989 ha avrättats på Gohardasht under den tidsperiod som åklagarna gör gällande, utan på andra orter, i andra fängelser och/eller under tidsperioder som inte omfattas av åtalet. För ökad överskådlighet bifogas åklagarnas bilaga A och C med försvarets kommentarer/datum i detta avseende som bilaga 24.

6.6 Irantribunalen – Witness Statement

6.6.1 Handling benämnd ”Witness Statement submitted to the Tribunal in The Hague 25–27 October 2012” (tilläggsprotokoll 13 s 65-199), bilaga 25. Varken Hamid Abassi eller Hamid Noury nämns någonstans i den 135 sidor omfattande rapporten. Däremot nämns namn som Naserian, Lashkari, Nayeri, Eshraghi och Pour-Mohammadi vid upprepade gånger i handlingen. Det ska noteras att flera centrala personer i målet lämnade sina vittnesutsagor, vilket enligt handlingen skedde mellan den 25-27 oktober 2012. Personer som Nima Sarvestanis, Amir Housahang Atiabis, Mehdi Aslanis och Iraj Mesdaghis vittnesmål finns i handlingen. Bevisningen åberopas till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft den roll på fängelset eller varit delaktigt i påstådda avrättningar som åklagaren gör gällande.

Viss skriftlig bevisning avseende vittnen och målsäganden åberopade av åklagaren

6.7 Vittnet Mohammad Khodabandehloee

6.7.1 Vittnet Mohammad Khodabandehloee ("Khodabandehloee") har hörts i målet den 7 december 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Khodabandehloee har efter Nourys gripande "lagt till" Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Khodabandehloee skulle ha sett Hamid Abassi i samband med flytten från Gohardasht till Evin den 11 Khordad 1367, att Hamid Abassi skulle ha varit delaktig i händelsen, att Khodabandehloee skulle ha sett Hamid Abassi på Evin i slutet av 1367 i samband med en kontrollräkning av fångarna eller att Hamid Abassi ens skulle ha varit delaktigt i händelsen. Vidare åberopas bevisningen till vederläggande av Khodabandehloees påstående att Hamid Abassi skulle ha utdelat slaget som gjorde honom blind på ena ögat samt till vederläggande att Hamid Abassi ens skulle ha varit delaktig i misshandeln som ledde till skadan. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft den roll på fängelset eller den delaktigt i de påstådda avrättningarna som åklagarna gör gällande.

- a) Utdrag ur Khodabandehloees bok gällande den 11 Khordad 1367 i samband med flytten från Gohardasht till Evin (tilläggsprotokoll 7 s 165-176), [bilaga 26](#). På dessa sidor beskriver Khodabandehloee detaljerat den aktuella dagen, bl.a. hur de tas från avdelningen till ett utrymme på nedervåningen, hur Lashkari kommer och läser upp namn och hur de får passera genom "skräckens tunnel" etc. Vidare hur han tas till bussarna där Lashkari ska ha sagt att fångarna skulle tas "dit pepparn växer" i samband med att fångarna klev på bussarna. I boken nämns Haj Mahmoud som var fängelsets vaktbefäl, Lashkari på ett stort antal tillfällen, flera pastarer och ett stort antal fångar vid namn. Ingenstans i berättelsen nämns eller ens antyds att Hamid Abassi skulle ha deltagit/närvarat i samband med händelsen.
- b) Utdrag ur Khodabandehloees bok avseende en händelse på Evin i slutet av 1367 i samband med en kontrollräkning av fångarna (tilläggsprotokoll 7 s 178-179), [bilaga 27](#).

Även i detta avseende är boken detaljerad. Naserian nämns i samband men händelsen såväl med detta namn som hans riktiga namn Mohammad Moghiese. Vidare nämns Mojtaba Halvaei som ska ha varit Evins militära chef. Även medfångens Ali Mohammad Sinaki nämns vid namn. Ingenstans i berättelsen nämns eller ens antyds att Hamid Abassi skulle ha deltagit/närvarat i samband med händelsen. Khodabandehloee, liksom berättelsen ovan och likt flera andra vittnen och målsäganden, ”lagt till” Hamid Abassi i en historia där Hamid Abassi inte tidigare förekommit. I sin bok skriver Khodabandehloee vidare att Naserian var den person som året innan i samband med repression av hungerstrejken på Gohardasht slagit honom i ansiktet med en kabel som gjort honom blind på höger öga. Inte heller i detta sammanhang nämns Hamid Abassi. Detta stämmer inte överens med vad Khodabandehloee berättat i tingsrätten.

- c) Översättning av ett uttalande som Iraj Mesdaghi gjort i Mihan-TV den 3 juni 2020 (tilläggsprotokoll 6 s 228-229), [bilaga 28](#). I intervjun säger Iraj Mesdaghi i hårda och hotfulla ordalag att det var Sheikh Mohammad Moghiese (dvs. Naserian), Hamid Noori och Davoud Lashkari som slog Khodabandehloee så han blev blind. Det bör noteras att Irajs Mesdaghis uttalande gjordes i tiden efter utgivningen av Khodabandehloees bok men innan Khodabandehloee hördes av svensk polis och följaktligen innan hans förhör i tingsrätten.

6.8 Vittnet Hossein Maleki

- 6.8.1 Hossein Malaki (”Maleki”) har hörts i målet den 20 december 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Hamid Noury greps. Maleki har efter Nourys gripande ”lagt till” Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Maleki skulle ha sett Hamid Abassi i samband med flytten till avdelning 1 mitt emot Jihad (”Jihad”) i slutet av Tir 1367, att Hamid Abassi skulle ha kommit till Jihad 2-3 dagar efter den händelsen och sagt något till fångarna, att Hamid Abassi skulle ha kommit till Jihad och varit delaktig i utfrågningarna av eller den efterföljande förflyttningen av vissa fångar till huvudbyggnaden eller att Hamid Abassi överhuvudtaget skulle ha varit delaktig i någon av dessa händelser. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle

ha haft den roll på fängelset eller den delaktigt i de påstådda avrättningarna som åklagarna gör gällande.

- a) Handling inkommen via mejl från Roya Borumand 2021-01-21 (tilläggsprotokoll 1 s 111-279), bilaga 29. Handlingen påstås ha upprättats i samband med en intervju med Maleki den 11 oktober 2009, varvid det påstås att den del av intervjun som nämnde Hamid Abassi inte kom med i den officiella rapporten (dvs. Abdorrahman Boroumands rapport som finns i åklagarnas bevisuppgift 14 i stämningsansökan). Enligt uppgifterna i intervjun från 2009 så har Maleki på ett detaljerat sätt redogjort för flera händelser på ett sätt som avviker från vad han berättat i tingsrätten.
- Bland annat redogör Maleki 2009 för händelsen när han ska ha flyttats från avdelning 1 till avdelningen mittemot Jihad i slutet av Tir 1367. I sin berättelse nämns Lashkari och Naserian i olika delar av händelseförloppet, men ingenstans nämns Abassi. I berättelsen ska det vidare ha varit Naserian som sade att det var fel på avloppssystemet och att fångarna var tvungna att flyttas till Jihad. Maleki har dock sagt något annat till svensk polis och till svensk domstol. Vidare redogör Maleki för en händelse på Jihad 2-3 dagar efter att avrättningarna hade börjat när en vakt ska ha kommit till Jihad och sagt ”titta ned i backen och lev ert liv. Öppna upp era grejor och fortsätt med livet. Just nu är det inte vanliga tider”. Ingenstans i Malekis berättelse anges eller antyds att Abassi vid något tillfälle skulle ha kommit till Jihad och/eller sagt dessa ord.
- Därutöver redogör Maleki för en händelse då Naserian, gardisten [Gir Mohamad] samt 2-3 andra gardister kommer till avdelning 1 mittemot Jihad, varvid ett antal fångar efter utfrågning på Naserians kontor återförs till huvudbyggnaden. Även Maleki får gå in i rummet och beskriver att Naserian ställde frågor till honom. Ingenstans i Malekis berättelse 2009 antyds att Abassi eller någon annan Dadyar/vice Dadyar skulle ha varit närvarande eller på något sätt haft delaktighet i händelserna. Enligt berättelsen tas 35-36 fångar ut och 14-15 fångar kommer tillbaka redan dagen efter, vilket avviker från vad Maleki redogjort för i tingsrätten.

6.9 Målsäganden Hossein Farsy

- 6.9.1 Målsäganden Hossein Farsy (”Farsy”) har hörts i målet den 17 november 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har läm-

nat i tiden innan Hamid Noury greps. Farsy har efter Nourys gripande ”lagt till” Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Farsy skulle ha sett Hamid Abassi eller en person som utmärkte sig genom att ha civila kläder samt en ”Overcoat” på sig i samband med Farsys ankomst till Gohardasht den 20 Bahman 1366. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft den roll på fängelset eller varit delaktig i påstådda avrättningar som åklagaren gör gällande.

6.9.2 Utdrag ur Farsys bok ”A galaxy of stars” (tilläggsprotokoll 13 s 35-41), bilaga 30. I boken redogör Farsy på ett mycket detaljerat sätt på sex sidor för sin ankomst till Gohardasht den 20 Bahman 1366. Varken Hamid Abassi eller en person som särskilde sig från övriga personer för att han var civilklädd nämns i redogörelsen. Inte heller klädesplagget ”Overcoat” nämns i redogörelsen. Däremot nämns Lashkari och Naserian samt oidentifierade revolutionsgardister flitigt i Farsys redogörelse.

6.9.3 Fotografi ur Farsys bok ”A galaxy of stars” (tilläggsprotokoll 13 s 53), bilaga 31, som förefaller utvisa en av ”innergårdarna” mellan två huskroppar på Gohardasht. Av fotografiet framgår att utgången från huvudbyggnad ut till rastgård gick via en trappa, vilket inte någon förhörsperson har berättat. Detta har betydelse vid bevisvärderingen av vad vissa förhörspersoner som påstår sig ha sett avseende pastarer/Lashkari förflytta skottkärror med rep/snaror/tofflor från huvudbyggnaden genom rastgården till/från platsen för Soleh.

6.10 Målsäganden Ashgar Mehdizade (B 17)

6.10.1 Målsäganden Ashgar Mehdizade (”Ashgar”) har hörts i målet den 12 och 18 november 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Det finns tydliga indikationer på att Ashgar efter Nourys gripande har ”lagt till” Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Ashgar överhuvudtaget befunnit sig i Gohardashts Hosseiniyeh den 18 Mordad 1367 och gjort de iakttagelser han påstår sig ha gjort och i andra hand till vederläggande av att Hamid

Abassi skulle ha haft någon delaktighet i händelserna. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall att denne Hamid Abassi inte har haft den roll på fängelset eller den delaktigt i de påstådda avrättningarna som åklagarna gör gällande.

- a) PM upprättad av polisutredare den 26 februari 2021 (tilläggsprotokoll 2 s 13), [bilaga 32](#). Enligt PM fick polisen ett mejl från Deljou Abadi den 24 september 2020 där han uppmärksammar att Ashgar har berättat om en specifik händelse på Gohardasht vid tre olika tillfällen (händelsen den 18 Mordad 1367). Deljou Abadi uppmärksammar utredarna på att det finns olikheter i berättelserna och bifogar länkar till de olika berättelserna. En länk går till Mujahedins hemsida där en version av berättelsen finns. En annan länk går till Ashgars intervju i JVMI. Den sista länken går till Ashgars intervju i en av Amnestys rapporter.
- b) I Ashgars intervju i JVMI den 1 november 2016 (tilläggsprotokoll 1 s 370-376), [bilaga 33](#), nämner han bl.a. den aktuella händelsen på sidorna 375-376. Hamid Abassi nämns inte i samband med händelsen. I intervjun nämns endast Davoud Lashkari och Naseirian. Enligt utsagan 2016 ska Naserian ha sagt ”We know how to execute you”, varvid Ashgar ska ha svimmat. När han återfick medvetandet var han inte längre i Hosseiniyeh. Ingenstans i berättelsen återges att Ashgar ska ha sett stolar som sparkas undan eller fångar som hängs.
- c) I Ashgars intervju i Amnesty i november 2017 (protokollbilaga J3 s 522), [bilaga 34](#), nämner han återigen den aktuella händelsen. Hamid Abassi nämns varken i samband med händelsen (eller någon annanstans i intervjun). Enligt utsagan 2017 ska Ashgar ha tagits ned till Hosseiniyeh ”near noon”. Han ska vidare enligt denna version ha sett hur vakter drog i de hängande fångarnas ben tills de dog. Vidare att en av ”the senior prison officials” attackerade fångarna och skrek ”Kill all of these quickly! Finish them off!”, varvid Ashgar svimmade. Det nästa som hände var att någon kastade vatten i hans ansikte varefter en vakt drog ut honom.
- d) Inte heller i historien ”En berättelse av Ashgar Mehdizade” som finns på Mujahedins hemsida (tilläggsprotokoll 2 s 14-18 samt en svensk översättning av hemsidan), [bilaga](#)

35 nämns Hamid Abassi överhuvudtaget. Naserian nämns tillsammans med gardister. Enligt berättelsen ska Ashgar ha hämtats dit på natten av en av fångarna som gjort avbön (en s.k. Tavab). När han kommer till Hosseiniyeh ser han 300-400 personer. I salen tar de bort hans ögonbindel varvid han ser kroppar staplade på varandra samtidigt som de hade öppnat dörren på södra sidan av Hosseiniyeh och forslade kroppar ut på gården som lastades in i en bil som stod utanför. I berättelsen kommer Naserian in och slog fångarna som sjöng eller ropade slagord men knytnäve och spakade dem och knuffade dem från sina stolar. Men den fjärde personen och andra efter honom hoppade själva. Naserian ska ha sagt ”Det är detta som är hyckleri och fortsätter till domedagen”. Ashgar Mehdizade svimmade och vaknade när en gardist hällde vatten på hans ansikte. Han såg då fortfarande kamraternas kroppar svänga fram och tillbaka.

- e) De tre versionerna i b) – d) ovan skiljer sig åt i flera väsentliga avseenden. Den enda gemensamma nämnaren är att Hamid Abassi inte nämns i någon version. Ashgar har således lämnat en ny, fjärde, version i tingsrätten.
- f) I Iraj Mesdaghis bok ”Restless Raspberries” (tilläggsprotokoll 3 s 171-177), bilaga 36, hänvisar Iraj Mesdaghi till berättelsen ”den tionde rapporten” som finns i boken ”Massaker på politiska fångar”. Det görs gällande att boken är utgiven av Mujahedin. Enligt Iraj Mesdaghi är författaren till ”den tionde rapporten” inte känd men hans uppfattning är att det är hans tidigare medfånge Mohammad Reza Joshaghani som författat rapporten. Därefter citerar Iraj Mesdaghi innehållet i rapporten ordagrant. Vad som återges är exakt samma berättelse som redovisats i d) och som på Mujahedins hemsida har presenterats som Ashgars berättelse. Iraj Mesdaghi kritiserar berättelsen kraftigt och menar att historien inte är sann utan en ”fullblåst fantasi”.

Viss skriftlig bevisning avseende påstått avrättade under första vågen

6.11 Seyyed Jafar Mir-Mohammadi Berenjestanaki (A 9)

- 6.11.1 Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Seyyed Jafar Mir-Mohammadi Berenjestanaki (A 9) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Utdrag ur Gohardashtlistan, bilaga 37. Enligt rad 250 i Exceldokumentet ska en person vid namn Seyyed Agil Mir Mohammadi Berenjestanaki ha avrättats i Karaj i oktober 1988, dvs. under en period som inte omfattas av åklagarens gärningspåstående. Vidare bör det framhållas att även fängelset Ghezel Hezar ligger i Karaj.
- b) Utdrag ur Irantribunalens lista (protokollbilaga J3 s 128), bilaga 38. Enligt index 2661 ska en person vid namn Seyyed Agil Mir Mohammadi Berenjestanaki ha avrättats på Gohardasht i september eller oktober 1988, varvid ska noteras att Berenjestanaki påstås ha sympatiserat med Mujahedin, varför han i enlighet med åklagarnas påstående borde ha avrättats under ”den första vågen” mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988.
- c) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 11 s 38), bilaga 39. Enligt Index 4374 finns det en person vid namn Mir Mohammadi Seyed Aghil med annat namn Barenjestanaki som ska ha varit anhängare till Mujahedin och som ska ha avrättats i Gohardasht i september eller oktober 1988, varvid ska noteras att Berenjestanaki påstås ha sympatiserat med Mujahedin, varför han i enlighet med åklagarens påstående borde ha avrättats under ”den första vågen” mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988.

6.12 Ali Haji Nejad (A 7)

- 6.12.1 Målsäganden Mehri Haji Nejad (”Mehri”) har hörts i målet den 14 oktober 2021. Hon har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som hon har lämnat i tiden innan Noury greps. Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att hennes bror Ali Haji Nejad (A 7) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.
- a) Utdrag ur Mehris bok ”Leilas Last Smile” (tilläggsprotokoll 7 s. 154–164 samt tilläggsprotokoll 9 s. 25–30), bilaga 40. I boken anges det på flera ställen att Ali Haji Nejad skulle ha avrättats den 10 Mehr 1367 (dvs. den 2 oktober 1988), vilket inte stämmer överens med åklagarnas gärningspåstående. I boken nämns även på flera ställen att avrättningen skulle ha skett genom arkebusering, vilket inte heller stämmer överens med gärningspåståndet.

- b) Utdrag ur Gohardashtlistan, bilaga 41. Enligt rad 139 i Exceldokumentet ska en person vid namn Ali Haji Nejad ha avrättats i Karaj den 1 november 1988 genom arkebusering (f.s. = firing squad). Det ska noteras att det finns två fängelser i Karaj; Ghezel Hezar samt Gohardasht samt att påstått avrättningsdatum ligger utanför tidsperioden i gärningsbeskrivningen.

Åtalspunkten 2 – mord

7. Frågeställning 7 – avrättades ett mycket stort antal sympatisörer med vänstergrupper i fängelset Gohardasht under perioden?

7.1 Den sjunde frågan gäller om det avrättades ett mycket stort antal fångar som sympatiserade med vänstergrupper som ansågs ha avsagt sig sin islamiska tro i fängelset Gohardasht under perioden den 27 augusti – 6 september 1988 efter en prövning av en kommitté och efter ett förfarande som inte uppfyllde grundläggande krav för en rättvis rättegång? Om svaret är nekande ska åtalspunkt 2 ogillas, annars ska fråga 8 prövas.

7.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Ett mycket stort antal sympatisörer med vänstergrupper har inte avrättats i Gohardasht under perioden. Det har inte heller förelegat något åsidosättande av en rättvis rättegång.

8. Frågeställning 8 – var Hamid Nuory i sådan position att han tillsammans med andra uppsåtligen berövat livet av ett mycket stort antal fångar?

8.1 Den åttonde frågan är om Noury, under alias Hamid Abbasi och i egenskap av assistent till biträdande åklagaren eller i annan liknande position, var delaktig i händelserna i fängelset Gohardasht under fråga 7 genom att han tillsammans och i samförstånd eller samråd med andra gärningsmän uppsåtligen berövade livet av ett mycket stort antal fångar vars ideologiska och religiösa övertygelse befanns vara i strid med den teokratiska staten Iran, på sätt åklagaren har påstått? Om svaret är nekande ska åtalspunkten 2 ogillas, annars ska fråga 9 prövas.

8.2 Tingsrätten besvarade frågan jakande. Det svaret är felaktigt. Även för det fall hovrätten kommer fram till att fångar i Gohardasht har avrättats efter en prövning av en kommitté och efter ett förfarande som inte uppfyllde grundläggande krav för en rättvis rät-

tegång så har Noury inte intagit en *sådan position* som avses med att vara delaktig såsom gärningsman i berövandet av livet av ett stort antal fångar.

Viss skriftlig bevisning avseende vittnen åberopade av åklagaren

8.3 Vittnet Mehdi Aslani

- 8.3.1 En nyckelperson i åtalet, Mehdi Aslani, vars bok ”Kråkan och den röda blomman” har åberopats i målet. Härvid ska särskilt hänvisas till kapitel 7 i nämnda bok (tilläggsprotokoll 5 s. 483-502) samt en sida ur kapitel 9, (tilläggsprotokoll 5, s. 509). Kapitel 7 bär rubriken ”Den stora massakerns kalender” och redogör för tidsperioden fr.om. den 18 juli 1988 t.o.m. den 1 september 1988. Handlingarna åberopas till styrkande av att den person som vissa har kallat för Hamid Abbasi inte ens nämns under den aktuella tidsperioden men att denna person nämns i tiden efter den påstådda avrättningsperioden på fängelset Evin.

Viss skriftlig bevisning avseende påstått avrättade under andra vågen

8.4 Adel Talebi (C 3)

- 8.4.1 Målsäganden Esmat Talebi Kalhoran (”Esmat”) har hörts i målet den 28 oktober 2021. Hon har emellertid i tiden innan Noury greps lämnat en berättelse som avviker från det hon berättat i tingsrätten. Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att hennes bror Adel Talebi (C 3) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.
- a) Videointervju med Esmat inför organisationen ”Justice for Iran”, sannolikt genomförd 2018, bilaga 44. Intervjun är drygt arton minuter lång. I intervjun säger Esmat bl.a. att familjen underrättades att om Adel Talebi hade avrättats i Evin (ca 10:50 in i intervjun). Gohardasht omnämns inte i intervjun överruttaget.
  - b) Skrivelse från Amnesty International den 25 november 1988, bilaga 45. Av skrivelsen framgår bl.a. att en person vid namn Adel Talebi befarades vara i överhängande fara att avrättas i Iran och att han avtjänade en livstidsdom i Evin. Vidare befarades Adel Talebi fått en förnyad prövning av sin dom och därvid dömts till döden.

- c) Publikationen "Crime Against Humanity", bilaga 46. Boken innehåller en lista med namn på personer som påstås ha avrättats under den i målet aktuella perioden. Publikationens innehåll vitsordas inte. Det ska dock noteras att det på index 2917 på sidan 237 framgår att en person vid namn Adel Talebi avrättades på Evin i oktober 1988.
- d) Utdrag ur Irantribunalens lista (protokollbilaga J3 s 160), bilaga 47. Enligt index 4364 ska en person vid namn Adel Talebi ha avrättats på Evin i oktober/november 1988. Enligt index 4373 ska en person vid namn Adel Talebi med okänt ursprung, okänd ålder och okänd utbildning ha avrättats 1988 på okänd plats.
- e) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 11 s 37), bilaga 48. Enligt Index 2810 ska en person vid namn Adel Talebi ha avrättats i Evin månad 8 (dvs. Aban) 1367 vilket motsvarar oktober/november 1988.

8.5 Bijan Bazargan (C 6)

8.5.1 Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Bijan Bazargan (C 6) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 1 s 430), bilaga 49. Enligt Index 658 finns en person vid namn Bijan Bazargan. Det finns dock ingen uppgift om att han ska ha avrättats eller någon uppgift om var, när eller hur avrättningen i sådana fall ska ha skett.
- b) Utdrag ur Amnestys rapport "Blood Soaked Secrets" (protokollbilaga J1 s 609), bilaga 50. Enligt uppgifter i rapporten ska Bijan Bazargan enligt Iran som en av två personer i listorna ha flytt utomlands.

8.6 Majid Ivani (C 5)

8.6.1 Målsäganden Vida Rostamalipour ("Vida") har hörts i målet. Hon har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som hon har lämnat i tiden innan Noury greps. Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att hennes make Majid Ivani (C 5) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 au-

gusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Utdrag ur Irantribunalens rapport (protokollbilaga J1 s 145–146), bilaga 51. I Vidas vittnesmål i Irantribunalen påstod hon att Majid Ivani skulle ha avrättats i Evin.
- b) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 1 s 430), bilaga 52. Enligt Index 612 finns en person vid namn Majid Irani. Det finns dock inga uppgifter om att han ska ha avrättats eller uppgifter om var, när eller hur avrättningen i sådana fall ska ha skett.

8.7 Hossein Haji Mohsen (C 2)

8.7.1 Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Hossein Haji Mohsen (C 2) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Dödsbevis avseende Hossein Haji Mohsen, som det får förstås har utfärdats av iranska myndigheter (protokollbilaga F3 s 269), bilaga 53. Enligt dödsbeviset har Hossein Haji Mohsen avlidit den 3 oktober 1988 (dvs. den 11 Mehr 1367), vilket är ett datum som inte omfattas av åklagarnas gärningspåstående. Det anges inte heller i dödsbeviset att Hossein Haji Mohsen skulle ha avrättats.
- b) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 11 s 35-36), bilaga 54. Enligt Index 1231 finns det en person vid namn Amir Hossein Haj Mohsen och enligt index 1232 finns det en person vid namn Hossein Haj Mohsen. Det finns dock ingen uppgift om att de ska ha avrättats eller uppgift om var, när eller hur avrättningarna i sådana fall ska ha skett.

8.8 Adel Rouzdar (C 1)

8.8.1 Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Adel Rouzdar (C 1) avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 1 s 429), bilaga 55. Enligt Index 2087 ska en person vid namn Adel Rouzehdar ha avrättats månad 8 (dvs. Aban) 1367 vilket motsvarar oktober/november 1988 i Evin genom arkebusering.

8.9 Mahmoud Alizadeh Azami (C 7)

- 8.9.1 Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Mahmoud Alizadeh Azami avrättats på Gohardasht mellan den 30 juli 1988 och den 16 augusti 1988 alternativt mellan den 27 augusti 1988 och den 6 september 1988, dvs. under den tid som åtalet omfattar.

- a) Utdrag ur publikationen ”Crime Against Humanity”, bilaga 56. Enligt index 178 ska en person vid namn Mahmoud Alizade ha avrättats i Teheran i september 1988 genom arkebusering. Gohardasht ligger inte i Teheran utan i Karaj. Vidare påstås ingen person i målet ha avrättats genom arkebusering.
- b) Utdrag ur svarta boken (tilläggsprotokoll 11 s 37), bilaga 57. Enligt listan finns det två personer med namn Mahmoud Alizadeh. Båda ska ha avrättats i Teheran. Gohardasht ligger inte i Teheran utan i Karaj, varav en av personerna ska ha avrättats genom arkebusering.

8.10 FN:s rapport den 26 januari 1989

- 8.10.1 FN:s kommission för mänskliga rättigheter upprättade genom dess representant Reynaldo Galindo Pohl en rapport den 26 januari 1989, se bilaga 23 ovan.

Hamid Nourys delaktighet i den andra vågens avrättningar

8.11 Vittnet Manoochehr Eshaghi

- 8.11.1 Vittnet Manoochehr Eshaghi (”Manoochehr”) har hörts i målet den 15 december 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Manoochehr har efter Nourys gripande ”lagt till” Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till

vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft den roll på fängelset eller den delaktigt i de påstådda avrättningarna som åklagarna gör gällande.

- a) Manoochehrs vittnesmål i juni 2009 som återfinns i tillägget till Bouromands rapport (protokollbilaga J1 s 1396-1407), bilaga 58.
- Intervjun redovisas på 12 sidor i 67 punkter. Naserian nämns på ett stort antal ställen i texten. Även Lashkari och exempelvis Lajevardi nämns. Vakter [guards] nämns. Flera fångar namnges. Ingenstans i intervjun nämns Hamid Abassi eller ens antyds att han skulle haft del i händelserna.
  - Vidare har Manoochehr i intervjun beskrivit att han i tiden innan flytten till Jihad tillsammans med andra fångar såg hur fängelsechefen Lashkari tillsammans med vakter lastade något i vita lakan in i bakdelen på en lastbil, vilket de efteråt förstod måste ha varit lik från Gohardasht Hosseiniyeh. Detta avviker från vad andra personer från avdelning 1 som flyttades över till avdelningen Jihad har berättat. När det gäller den påstådda iakttagelsen av lastningen i lastbilen bör det noteras vart avdelning 1 var belägen, enligt bl.a. Iraj Mesdaghis uppgifter och skisser (tilläggsprotokoll 3, s. 245). Det ifrågasätts att de iakttagelser som Manoochehr påstås ha gjort ens är möjlig och i vart fall inte sannolik från den position han befann sig.

8.12 Vittnet Mehdi Aslani

- 8.12.1 Vittnet Mehdi Aslani ("Aslani") har hörts i målet den 21 januari 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Aslani har efter Hamid Nourys gripande "lagt till" Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Hamid Abassi den 6 Sherivar 1367 skulle ha valt ut vilka fångar som skulle ställas inför dödskommittén samt transporterat dessa till dödskorridoren. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall att denne Hamid Abassi inte har haft den roll på fängelset eller den delaktighet i de påstådda avrättningarna som åklagaren gör gällande.

- 8.12.2 Utdrag ur Aslanis bok 509 (tilläggsprotokoll 5, s. 494), bilaga 59. På den hänvisade sidan skildrar Aslani ett händelseförlopp som ska ha utspelat sig den 6 Sherivar 1367 då tio fångar ska ha valts ut och förts bort till den s.k. dödskorridoren. Namnet Abassi förekommer inte någonstans i Aslanis redogörelse av händelseförloppet. Den person som beskrivs ha valt ut de tio fångarna, däribland Aslani själv, benämns endast ”vakten” eller ”dödsvakten” med en kommunikationsradio i handen. Det är uppenbart att det var okänt för Aslani vem denne vakt var.
- 8.12.3 Utdrag ur Aslanis bok ”Kråkan och den röda rosen” (tilläggsprotokoll 5, s. 509), bilaga 60. På den hänvisade sidan skildrar Aslani händelser som sägs ha ägt rum på Evin efter den påstådda avrättningsperioden, dvs. under en tidpunkt som inte innefattas av gärningspåståendet. Aslani beskriver bl.a. hur fångar förts till rum där Naserian och Hamid Abbasi ska ha hållit förhör med de intagna. Redogörelsen på s. 509 utgör det första tillfället i boken då Hamid Abbasi nämns vid namn. I boken anges inte att Hamid Abassi från Evin och ”dödsvakten” med kommunikationsradio från Gohardasht skulle ha varit samma person. Det antyds inte ens att det skulle ha funnits någon koppling mellan dessa personer. Det ska noteras att det endast är 15 sidor i boken som skiljer de redovisade händelserna åt. Försvarets uppfattning är att Aslani, i tiden efter Hamid Nourys gripande, har ”bytt ut” denna vakt/pastor mot Hamid Abassi.
- 8.12.4 Utdrag ur vittnesutsaga från Mehrdad Neshati Malekyans (”Malekyans”) i rapporten från Boroumand (protokollbilaga J1, s. 1533 - 1534), bilaga 61. Malekyans beskriver i sin utsaga hur Naserian väljer ut ett antal personer, däribland Malekyans själv, som alla iförs ögonbindel för att därefter tillsammans ledas till den s.k. dödskorridoren. Malekyans beskriver samma händelseförlopp som Aslani redogör för på s. 494 i tilläggsprotokoll 5 då en namnlös vakt ska ha valt ut 10 personer att föras till korridoren. Enligt Malekyans skriftliga utsaga är denna person Naserian.
- 8.12.5 Utdrag ur Aslanis bok ”Kråkan och den röda rosen” (tilläggsprotokoll 5, s. 494–495), bilaga 62. På de hänvisade sidorna beskriver Aslani bl.a. att Mehrdad Neshati ingått i den grupp om tio fångar som valts ut av ”dödsvakten” den 6 Sherivar 1367. Detta visar att det är samma händelseförlopp som Aslani och Malekyans beskriver.

8.12.6 Utdrag ur artikel författad av Malekyans i skriften KAR 653 (tilläggsprotokoll 5, s. 455-456), bilaga 63. Malekyans beskriver i sin artikel händelseförloppet den 6 Sherivar 1367 då Naserian väljer ut ett antal personer, däribland Malekyans själv, som alla iförs ögonbindel för att därefter tillsammans ledas till den s.k. dödskorridoren.

8.12.7 När det gäller Aslanis bok ”Kråkan och den röda rosen” kan noteras att Aslani på flera ställen har nämnt fängelsepersonal på Gohardasht vid namn, utan att någonsin ha nämnt Abassi på Gohardasht. Utöver Lashkari och Naserian har Aslani även nämnt vakter vid namn, bl.a. har han nämnt att fängelsets butikansvarige hette Adel (tilläggsprotokoll 5, s. 497). Vidare har Aslani i samma bok nämnt fängelsevakten ”Haj Mahmoud” vid namn (tilläggsprotokoll 8, s. 17), bilaga 64. Detta gör att Aslanis nya uppgifter, som framförts i tiden efter Hamid Nourys gripande, att den ”dödsvakt” som hämtade tio fångar däribland Aslani själv den 6 Sherivar 1367 egentligen var Hamid Abassi osannolik.

8.13 Vittnet Mehrdad Neshati Malekyans

8.13.1 Vittnet Mehrdad Neshati Malekyans (”Malekyans”) har hörts i målet den 20 december 2021. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Noury greps. Malekyans har efter Nourys gripande ”lagt till” Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas till vederläggande av att Malekyans skulle ha sett Hamid Abassi den 8 Sherivar 1367. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall att denne Hamid Abassi inte har haft den roll på fängelset eller varit delaktig i de påstådda avrättningar som åklagaren gör gällande.

8.13.2 Utdrag ur en artikel författad av Malekyans i skriften KAR 653 (tilläggsprotokoll 5, s. 460-461), bilaga 65. Malekyans beskriver i sin artikel händelseförloppet den 8 Sherivar 1367. Abassi förekommer inte i artikeln denna dag eller i övrigt i artikeln.

8.14 Vittnet Hamid Ashtari

- 8.14.1 Vittnet Hamid Ashtari ("Ashtari") har hörts i Irantribunalen (protokollbilaga J1 s 271-274), bilaga 66. Ashtari har inte nämnt Hamid Abassi i sin redogörelse i Irantribunalen.
- 8.14.2 Ashtari har vidare hörts i Bouromands rapport (protokollbilaga J1 s 1348-1350), bilaga 67. Inte heller där har Ashtari nämnt Hamid Abassi.
- 8.14.3 Handling U193 "Target witness List 1-2" samt fotografier (huvudprotokollet s 102-103 samt 121-141), bilaga 68 sett tillsammans med punkten 1.5 i "Witness statement C" (protokollbilaga F2 s 758), bilaga 69. Handlingarna åberopas till styrkande av att Ashtari var "Vittne C" i polisanmälan, vilka fotografier på Hamid Noury som ingick i "bundle C" och som bifogades till polisanmälan samt att Ashtari i sin skriftliga vittnesattest som bifogades till polisanmälan har angett att han sett fotografierna i "bundle C". Detta stämmer inte överens med de uppgifter Ashtari lämnade i tingsrätten.
- 8.14.4 Vidare har Ashtari i tingsrätten uppgett att han ska ha iakttagit Hamid Abassi när denna genom ett fönster i huvudbyggnaden ska ha övervakat fångarna utanför på gården i samband med gruppträning. Enligt Ashtaris uppgifter ska detta fönster ha funnits i korridoren vid en Fari på våning 3 i det som i Mujahedins modell benämns som huskropp "H". Fotografi från Mujahedins modell samt en bild från Mujahedins film bifogas som bilagor 70-71. Visserligen vitsordas inte modellen eller filmen i och för sig men det ska noteras att de fönster Ashtari hänvisar till enligt modellen och filmen har jalusier/galler, vilket gör att Mujahedins och Ashtaris uppgifter är motstridiga. I Irajs Mesdaghis "The Massacre" finns ett fotografi som påstås utvisa dessa jalusier/galler (huvudprotokollet s 54), bilaga 72.
- 8.15 Vittnet Rahman Darkeshide
- 8.15.1 Vittnet Rahman Darkeshide ("Darkeshide") har hörts i målet den 27 januari 2022. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Hamid Noury greps. Darkeshide har efter Hamid Nourys gripande "lagt till" Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att Naserian skulle ha kommit in till dödskommittén när Darkeshide var där den 6 Sherivar 1367 och påtalat att Darkeshide tidigare skulle ha

använt ett annat namn i fängelset men att fängelseledningen hade upptäckt Darkeshides riktiga namn. Bevisningen åberopas även i ett bredare perspektiv till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i vart fall till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft den roll på fängelset eller den delaktigt i de påstådda avrättningarna som åklagaren gör gällande.

- a) Utdrag från Irantribunalen där Darkeshide hördes (protokollbilaga J1, s. 202-206), bilaga 73. Darkeshide har i Irantribunalen inte nämnt namnet Hamid Abassi, trots hans uppfattning att de bott grannar i Teheran i deras barndom. Däremot nämner Darkeshide namn som Naserian, Nayeri och Eshraghi i Irantribunalen.
- b) I Irantribunalen redogör Darkeshide för sina erfarenheter i domstolen den 6 Sherivar 1367 (den 28 augusti 1988), bl.a. hur han tas till en korridor på morgonen, hur han tas in i domstolen där han känner igen Nayeri och Eshraghi, hur han frågas ut i rummet, vilka frågor som ställs och vilka svar han lämnar, hur Nayeri ger Darkeshide en möjlighet att konvertera till Islam och hur Darkeshide efter rättegången tas ut och sedermera överlämnas till en vakt. Ingenstans i Darkeshides berättelse i Irantribunalen 2012 nämns att Naserian skulle ha kommit in i domstolen och påtalat för rätten att Darkeshide hade använt ett annat namn tidigare men att de nyligen hade upptäckt att han hade ett annat namn, vilket var information som Naserian, enligt Darkeshides berättelse i tingsrätten, inte kände till själv utan måste ha erhållit från Hamid Abassi som var den enda i det sammanhanget som hade den informationen.

8.16 Vittnet Jafar Yaghoobi

- 8.16.1 Vittnet Jafar Yaghoobi har hörts i målet den 11 och 14 februari 2022. Han har lämnat uppgifter i tingsrätten som avviker från uppgifter som han har lämnat i tiden innan Hamid Noury greps. Yaghoobi har efter Hamid Nourys gripande "lagt till" Hamid Abassi i sina historier. Bevisningen nedan åberopas i första hand till vederläggande av att en person vid namn Hamid Abassi skulle ha varit verksam på Gohardasht under den i gärningsbeskrivningen aktuella perioden och i andra hand till vederläggande av att denne Hamid Abassi skulle ha haft en ledande ställning på fängelset eller deltagit i de påstådda avrättningarna så som åklagaren gör gällande.

8.16.2 Utdrag ur Jafar Yaghoobis bok, "Let Us Water the Flowers"- The Memoir of a Political Prisoner in Iran. Åberopas i sin helhet, (Tilläggsprotokoll 15, tingsrättens aktbil. 770, s. 4–125).

- a) Jafar Yaghoobi har den 3 november 2021 via e-post översänt böcker i pdf-format till svensk polis (se tilläggsprotokoll 11, tingsrättens aktbil. 664, s. 32–33). Relevanta delar ur en av dessa böcker har på begäran av försvaret tillförts förundersökningen och återfinns numer i tilläggsprotokoll 15 (tingsrättens aktbil. 770). Boken publicerades 2011, är författad på engelska och behandlar bl.a. Yaghoobis tid som intagen på fängelset Gohardasht. Urvalet som tillförts förundersökningen uppgår till sammanlagt 121 sidor. Namnet Abassi förekommer inte på någon av dessa sidor. Detta ska jämföras med namnen Lashgari och Naserian som vardera omnämns ett stort antal gånger (se bl.a. Tilläggsprotokoll 15, tingsrättens aktbil. 770, s. 30, 71, 80, 83, 98 och 102). Bland s.k. "vanliga" gardister återfinns bl.a. Haji Mahmoud och Nemati vars namn står utskrivna ett flertal gånger.
- b) Jafar Yaghoobi har i tingsrätten påstått att han kommit i kontakt med Hamid Abassi under år 1366. Någon sådan uppgift går dock inte att påträffa i någon del av Yaghoobis ovan åberopade bok.
- c) Jafar Yaghoobi har i tingsrätten uppgett att han så sent som år 2015 saknade kännedom om Naserians riktiga namn och att efterforskningar avseende namnet inte gett resultat. Yaghoobis uppgift vederläggs emellertid av hans egen bok från 2011 där det uttryckligen står angivet att Naserians riktiga namn är Mohammad Maghisei (Tilläggsprotokoll 15, tingsrättens aktbil. 770, s. 30–31).
- d) I tingsrätten påstod Jafar Yaghoobi att tv-apparaterna på Gohardasht beslagtogs av personal den 7 mordad 1367 – vilket motsvarar den 29 juli enligt gregoriansk kalender. I sin bok har Yaghoobi emellertid redogjort för den aktuella händelsen och då skrivit att avdelningens tv-apparater fördes bort den 20 juli 1388 (Tilläggsprotokoll 15, tingsrättens aktbil. 770, s. 59).

9. Frågeställning 9 – ändrar Nourys uppgifter att åklagarens bevisning inte räcker till?

9.1 Den nionde frågan är om Nourys uppgifter och annan bevisning som åberopats mot åklagarens gärningspåståenden gör så att värdet av åklagarens bevisning försvagas i sådan grad att beviskravet inte längre är uppfyllt? Om svaret är jakande ska åtalet ogillas. Det är annars ställt utom rimligt tvivel att Noury har begått de åtalade handlingarna.

9.2 Tingsrätten besvarade frågan nekande. Det svaret är felaktigt. Åklagaren har inte ställt sina gärningspåståenden bortom rimligt tvivel.

9.3 I avvisningsyrkandet redovisades i korthet hur vissa nyckelpersoner i målet har gjort ansträngningar i enda syfte att lura hit Noury för att få honom lagförd här. Det finns därför både motiv och incitament för de personerna att överdriva båda sin vetskap om Nourys förehavanden men också hans roll inom fängelsesystemet i Iran under den åtalade perioden. I tilläggsprotokoll 6, s. 186-229, återges översättningar mellan två nyckelpersoner, Iraj Mesdaghi och Mehdi Aslani. Det rör sig om uttalanden under november/december 2019 och juni 2020. Iraj Mesdaghi säger uttryckligen redan den 11 november 2019 att han och en person vid namn Kaveh Mousavi lyckades arrestera en person den 9 november 2019. Den 13 november 2019 hänger Iraj Mesdaghi ut Noury med namn och bild och benämner honom som kriminell. Han lägger även ut en bild på Nourys pass, se bilaga 74.

9.4 Iraj Mesdagi talar också den 13 november 2019 öppet på media om hur han tillsammans med ett helt team guidade ett projekt om att gripa Noury. I media har det dessutom rapporterats att Iraj Mesdagi ska ha förklarat att Noury var ledamot i den s.k. dödskommittén och att han var vice-domare medan Kaveh Mousavi ska ha beskrivit Noury som domare i Evin och Gohardasht (se bilaga 75). Handlingen åberopas till styrkande av Iraj Mesdagis bristande trovärdighet och tillförlitlighet.

9.5 I tingsrätten har Iraj Mesdaghi också gett ett säkert intryck av att Noury är rätt person. I hans bok ”titt med livets öga” (tilläggsprotokoll 3, s. 386 och 389) har han dock talat om Hamid Abbasis som Hamid Reza Noori. Handlingen åberopas till styrkande av Iraj Mesdagis bristande trovärdighet och tillförlitlighet.

10. Viss ytterligare bevisning

10.1 Eftersom det rör sig om ett omfattande mål med mycket material förbehåller vi oss rätten att inkomma med ytterligare bevisning i målet.

10.2 Vi vill redan nu förutskicka att det kan bli aktuellt med tilläggsförhör med Noury i hovrätten. Grunderna för att tilläggsförhöret bör tillåtas kommer då att utvecklas. Vi har därför önskemål om att det reserveras en dag för detta i huvudförhandlingsplanen.

Stockholm som ovan

Thomas Bodström

Hanna Larsson Rampe